

KẾ TOÁN NGUỒN KINH PHÍ TRONG ĐƠN VỊ HÀNH CHÍNH SỰ NGHIỆP THEO THÔNG TƯ SỐ 24/2024/TT-BTC

● **TRẦN THỊ HỒNG VÂN**

Khoa Kế toán Kiểm toán - Trường Đại học Kinh tế Kỹ thuật Công nghiệp

TÓM TẮT:

Việc ban hành Thông tư số 24/2024/TT-BTC về hướng dẫn chế độ kế toán hành chính, sự nghiệp đã tạo ra những thay đổi quan trọng trong hệ thống kế toán hành chính sự nghiệp, góp phần hoàn thiện cơ chế quản lý tài chính trong khu vực công. Bài viết này tập trung phân tích thực trạng công tác tài chính kế toán nguồn kinh phí tại các đơn vị hành chính sự nghiệp theo quy định của Thông tư số 24/2024/TT-BTC, đồng thời chỉ ra những hạn chế, nguyên nhân và đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả quản lý tài chính và kế toán trong các đơn vị hành chính sự nghiệp.

Từ khóa: kế toán hành chính sự nghiệp, nguồn kinh phí, quản lý tài chính công, Thông tư 24/2024/TT-BTC, ngân sách nhà nước.

1. Đặt vấn đề

Cải cách quản lý tài chính công đang trở thành yêu cầu quan trọng nhằm nâng cao hiệu quả sử dụng ngân sách nhà nước và tăng cường tính minh bạch trong hoạt động của khu vực công. Các đơn vị hành chính sự nghiệp giữ vai trò quan trọng trong việc thực hiện chức năng quản lý nhà nước và cung cấp các dịch vụ công thiết yếu cho xã hội như giáo dục, y tế, văn hóa, khoa học và các lĩnh vực dịch vụ xã hội khác. Hoạt động của các đơn vị này chủ yếu được bảo đảm bằng nguồn kinh phí từ ngân sách nhà nước cùng với các nguồn thu hợp pháp khác. Do đó, việc quản lý và hạch toán các nguồn kinh phí cần được thực hiện chặt chẽ, đúng quy định và bảo đảm sử dụng nguồn lực tài chính một cách hiệu quả.

Hệ thống pháp luật về kế toán khu vực công tại Việt Nam trong những năm gần đây đã có nhiều thay đổi nhằm đáp ứng yêu cầu đổi mới quản lý tài chính nhà nước. Việc ban hành Thông tư số 24/2024/TT-

BTC của Bộ Tài chính đã tạo ra khuôn khổ pháp lý mới cho chế độ kế toán áp dụng tại các đơn vị hành chính sự nghiệp. Văn bản này quy định cụ thể về hệ thống tài khoản kế toán, phương pháp hạch toán, chế độ chứng từ, sổ kế toán cũng như hệ thống báo cáo tài chính. Những quy định mới này góp phần chuẩn hóa công tác kế toán, nâng cao khả năng kiểm soát các nguồn kinh phí và tăng cường trách nhiệm giải trình trong quản lý tài chính công. Vì vậy, việc nghiên cứu thực trạng tài chính kế toán nguồn kinh phí theo quy định của Thông tư số 24/2024/TT-BTC có ý nghĩa quan trọng nhằm đánh giá tình hình thực hiện và đề xuất giải pháp phù hợp.

2. Thực trạng công tác tài chính kế toán nguồn kinh phí tại các đơn vị hành chính sự nghiệp theo Thông tư 24/2024/TT-BTC

Thực tiễn triển khai chế độ kế toán theo Thông tư 24/2024/TT-BTC cho thấy công tác kế toán nguồn kinh phí tại các đơn vị hành chính sự nghiệp đã có

những chuyển biến đáng chú ý. Những thay đổi này thể hiện rõ trong việc tổ chức hệ thống kế toán, phương pháp hạch toán nguồn kinh phí cũng như việc lập và trình bày báo cáo tài chính theo chuẩn mực thống nhất.

- Về tổ chức hệ thống kế toán và quản lý nguồn kinh phí

Một nội dung quan trọng được quy định trong Thông tư số 24/2024/TT-BTC là việc tổ chức hệ thống kế toán trong các đơn vị hành chính sự nghiệp phải tuân thủ các nguyên tắc chung của Luật Kế toán và bảo đảm phản ánh trung thực tình hình tài chính của đơn vị. Hệ thống kế toán được thiết kế bao gồm các yếu tố cơ bản như chứng từ kế toán, hệ thống tài khoản kế toán, sổ kế toán và hệ thống báo cáo tài chính. Việc tổ chức đầy đủ các thành phần này giúp các đơn vị kiểm soát tốt quá trình tiếp nhận và sử dụng các nguồn kinh phí được giao.

Theo quy định của chế độ kế toán mới, đối tượng áp dụng bao gồm các cơ quan nhà nước và đơn vị sự nghiệp công lập có sử dụng ngân sách nhà nước. Các đơn vị này phải tổ chức hệ thống kế toán để phản ánh đầy đủ các nguồn kinh phí như kinh phí do ngân sách nhà nước cấp, nguồn thu từ hoạt động sự nghiệp, các khoản phí và lệ phí được để lại theo quy định, cũng như các khoản viện trợ hoặc tài trợ hợp pháp.

Nghiên cứu về quản lý tài chính công tại Việt Nam đăng trên Cổng thông tin Chính phủ cho thấy, việc chuẩn hóa hệ thống kế toán theo quy định mới góp phần nâng cao tính minh bạch trong việc quản lý và sử dụng ngân sách nhà nước. Thông qua hệ thống kế toán thống nhất, các đơn vị hành chính sự nghiệp có thể theo dõi chính xác tình hình tiếp nhận và sử dụng các nguồn kinh phí, đồng thời cung cấp thông tin tài chính kịp thời cho cơ quan quản lý nhà nước.

Việc tổ chức bộ máy kế toán trong các đơn vị hành chính sự nghiệp cũng được chú trọng nhằm bảo đảm thực hiện đầy đủ các nhiệm vụ kế toán theo quy định. Tại nhiều đơn vị, bộ phận kế toán được tổ chức với các vị trí chuyên trách như kế toán tổng hợp, kế toán thanh toán và kế toán tài sản. Sự phân công nhiệm vụ rõ ràng giữa các vị trí kế toán giúp nâng cao hiệu quả kiểm soát tài chính và bảo đảm tính chính xác của thông tin kế toán.

- Về thực hiện chế độ tài khoản kế toán và phương pháp hạch toán

Thông tư số 24/2024/TT-BTC đưa ra hệ thống tài khoản kế toán được thiết kế nhằm phản ánh toàn diện các hoạt động tài chính của đơn vị hành chính sự nghiệp. Hệ thống tài khoản này cho phép ghi nhận

các nghiệp vụ kinh tế phát sinh liên quan đến tài sản, nguồn vốn, nguồn kinh phí và các khoản thu chi trong quá trình hoạt động của đơn vị. Việc chuẩn hóa hệ thống tài khoản kế toán giúp tạo ra sự thống nhất trong việc ghi nhận và xử lý thông tin tài chính giữa các đơn vị trong khu vực công.

Theo hướng dẫn của chế độ kế toán mới, các nghiệp vụ thu và chi kinh phí phải được ghi nhận theo đúng bản chất kinh tế của nghiệp vụ phát sinh. Điều này giúp bảo đảm các thông tin kế toán phản ánh chính xác tình hình tài chính của đơn vị. Thông tư cũng quy định rõ việc phân loại các nguồn kinh phí theo từng nội dung hoạt động, từ đó tạo điều kiện thuận lợi cho việc theo dõi và kiểm soát việc sử dụng nguồn lực tài chính.

Một điểm đáng chú ý trong chế độ kế toán mới là việc yêu cầu các đơn vị phải thực hiện chuyển đổi số dư tài khoản kế toán khi áp dụng hệ thống tài khoản mới từ năm tài chính 2025. Sau khi hoàn thành việc khóa sổ kế toán năm 2024, các đơn vị phải thực hiện việc chuyển đổi số dư sang hệ thống tài khoản mới theo hướng dẫn kèm theo trong phụ lục của thông tư. Quy định này giúp bảo đảm sự liên tục của dữ liệu kế toán và tạo cơ sở cho việc lập báo cáo tài chính theo chuẩn mực mới.

Một số nghiên cứu về kế toán khu vực công tại Việt Nam cho thấy, việc hoàn thiện hệ thống tài khoản kế toán theo các quy định mới góp phần nâng cao khả năng so sánh thông tin tài chính giữa các đơn vị hành chính sự nghiệp. Khi các đơn vị sử dụng cùng một hệ thống tài khoản và phương pháp hạch toán thống nhất, dữ liệu tài chính được tổng hợp và phân tích một cách thuận lợi hơn, từ đó hỗ trợ hiệu quả cho công tác quản lý tài chính công. Nghiên cứu của Nguyễn Thị Ninh và cộng sự (2023), việc áp dụng hệ thống chuẩn mực kế toán công tại Việt Nam giúp cải thiện tính minh bạch và khả năng so sánh thông tin tài chính giữa các đơn vị sử dụng ngân sách nhà nước, từ đó hỗ trợ quá trình quản lý và giám sát tài chính công hiệu quả hơn.

- Về thực hiện chế độ báo cáo tài chính và cung cấp thông tin kế toán

Một nội dung quan trọng khác của Thông tư số 24/2024/TT-BTC là việc quy định hệ thống báo cáo tài chính áp dụng cho các đơn vị hành chính sự nghiệp. Các báo cáo tài chính được lập nhằm phản ánh tình hình tài chính, kết quả hoạt động và việc sử dụng các nguồn kinh phí của đơn vị trong kỳ kế toán. Thông tin từ các báo cáo này là cơ sở để các cơ quan quản lý nhà nước đánh giá hiệu quả sử dụng ngân sách và đưa ra các quyết định quản lý phù hợp.

Theo quy định của chế độ kế toán mới, hệ thống báo cáo tài chính bao gồm các báo cáo phản ánh tình hình tài chính, báo cáo kết quả hoạt động và các báo cáo thuyết minh cung cấp thông tin chi tiết về các khoản mục tài chính. Việc trình bày báo cáo theo cấu trúc thống nhất giúp nâng cao khả năng so sánh và phân tích thông tin tài chính giữa các đơn vị.

Bên cạnh báo cáo tài chính, các đơn vị hành chính sự nghiệp còn phải lập báo cáo quyết toán kinh phí hoạt động nhằm phản ánh tình hình sử dụng nguồn kinh phí được giao. Báo cáo này có ý nghĩa quan trọng trong việc đánh giá mức độ tuân thủ dự toán ngân sách và hiệu quả sử dụng nguồn lực tài chính.

Các nghiên cứu về quản lý tài chính công cho thấy hệ thống báo cáo tài chính đóng vai trò quan trọng trong việc tăng cường tính minh bạch và trách nhiệm giải trình của các đơn vị sử dụng ngân sách nhà nước. Tác giả Trần Thị Hồng Mai trong nghiên cứu Về chế độ kế toán hành chính sự nghiệp theo Thông tư số 24/2024/TT-BTC (2024) đã kết luận việc áp dụng chế độ báo cáo tài chính theo Thông tư số 24/2024/TT-BTC cũng góp phần nâng cao chất lượng thông tin kế toán trong khu vực công. Các số liệu tài chính được tổng hợp từ hệ thống kế toán thống nhất, phản ánh đầy đủ quá trình hình thành và sử dụng nguồn kinh phí của đơn vị. Điều này giúp tăng cường khả năng giám sát tài chính và nâng cao hiệu quả quản lý ngân sách nhà nước.

Nhìn chung, thực tiễn triển khai chế độ kế toán theo Thông tư số 24/2024/TT-BTC cho thấy, công tác tài chính kế toán trong các đơn vị hành chính sự nghiệp đang được tổ chức theo hướng ngày càng chuẩn hóa và phù hợp với yêu cầu quản lý tài chính công hiện đại. Hệ thống kế toán được xây dựng trên cơ sở các nguyên tắc thống nhất, phương pháp hạch toán được quy định rõ ràng và hệ thống báo cáo tài chính được thiết kế nhằm cung cấp thông tin đầy đủ cho các cơ quan quản lý. Những yếu tố này góp phần nâng cao tính minh bạch của thông tin tài chính và hỗ trợ hiệu quả cho công tác quản lý ngân sách nhà nước.

3. Hạn chế và giải pháp trong công tác tài chính kế toán nguồn kinh phí tại đơn vị hành chính sự nghiệp

Việc triển khai chế độ kế toán theo Thông tư số 24/2024/TT-BTC do Bộ Tài chính ban hành đã góp phần hoàn thiện hệ thống kế toán áp dụng tại các đơn vị hành chính sự nghiệp ở Việt Nam. Những quy định mới giúp chuẩn hóa việc ghi nhận, phản ánh và tổng hợp thông tin tài chính, qua đó nâng cao tính minh bạch trong quản lý nguồn kinh phí. Tuy vậy, quá trình

triển khai trong thực tiễn cho thấy vẫn tồn tại một số hạn chế nhất định cần được nhìn nhận để có giải pháp phù hợp nhằm nâng cao hiệu quả thực hiện.

Trước hết, một số đơn vị hành chính sự nghiệp còn gặp khó khăn trong việc vận dụng đầy đủ các quy định mới của thông tư vào thực tế công tác kế toán. Thông tư số 24/2024/TT-BTC có sự điều chỉnh về hệ thống tài khoản, cách phân loại nguồn kinh phí cũng như phương pháp ghi nhận một số nghiệp vụ kế toán. Trong giai đoạn đầu áp dụng, không ít kế toán viên vẫn quen với phương pháp hạch toán trước đây nên việc cập nhật và vận dụng quy định mới chưa thật sự đồng bộ. Điều này có thể dẫn đến sự khác biệt nhất định trong cách ghi nhận các nghiệp vụ tài chính giữa các đơn vị, ảnh hưởng đến khả năng tổng hợp và so sánh số liệu trong hệ thống quản lý tài chính công.

Bên cạnh đó, điều kiện cơ sở vật chất và hệ thống phần mềm kế toán tại một số đơn vị vẫn chưa được điều chỉnh kịp thời để phù hợp với yêu cầu của chế độ kế toán mới. Nhiều đơn vị hành chính sự nghiệp, đặc biệt ở cấp cơ sở, vẫn đang sử dụng các phần mềm kế toán được xây dựng theo các quy định trước đây. Khi hệ thống tài khoản và phương pháp hạch toán có sự thay đổi, việc cập nhật phần mềm cần có thời gian và sự hỗ trợ kỹ thuật từ các đơn vị cung cấp. Trong thời gian chuyển tiếp, quá trình xử lý và tổng hợp số liệu tài chính đôi khi còn gặp khó khăn nhất định.

Từ thực trạng trên, việc triển khai các giải pháp phù hợp là cần thiết nhằm bảo đảm việc áp dụng Thông tư số 24/2024/TT-BTC đạt hiệu quả cao hơn. Trước hết, cần tăng cường hoạt động đào tạo và bồi dưỡng nghiệp vụ cho đội ngũ cán bộ kế toán trong các đơn vị hành chính sự nghiệp. Các chương trình tập huấn cần tập trung làm rõ những nội dung thay đổi của chế độ kế toán mới, giúp kế toán viên nắm vững cách sử dụng hệ thống tài khoản và phương pháp hạch toán theo quy định. Khi đội ngũ kế toán có kiến thức chuyên môn vững vàng, việc áp dụng thông tư sẽ được thực hiện thống nhất và chính xác hơn.

Ngoài ra, việc nâng cấp và hoàn thiện hệ thống phần mềm kế toán cũng cần được chú trọng. Các đơn vị cần chủ động phối hợp với nhà cung cấp phần mềm để cập nhật hệ thống tài khoản và chức năng xử lý dữ liệu phù hợp với quy định mới. Đồng thời, cơ quan quản lý tài chính cần tăng cường hoạt động hướng dẫn, kiểm tra và hỗ trợ kỹ thuật trong quá trình triển khai. Những giải pháp này sẽ góp phần nâng cao hiệu quả quản lý tài chính, bảo đảm thông tin kế toán được phản ánh đầy đủ, chính xác và phục vụ tốt hơn cho công tác quản lý ngân sách nhà nước ■

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

Bộ Tài chính (2024). Thông tư số 24/2024/TT-BTC hướng dẫn chế độ kế toán hành chính, sự nghiệp.

Trần Thị Hồng Mai (2024). Về chế độ kế toán hành chính sự nghiệp theo thông tư 24/2024/TT-BTC, Tạp chí Kế toán Kiểm toán số tháng 7/2024, trang 20-24.

CPA (2020). Chế độ kế toán trong lĩnh vực công tại Việt Nam và yêu cầu xây dựng hệ thống chuẩn mực kế toán công, Truy cập tại: <https://cpavietnam.vn/che-do-ke-toan-trong-linh-vuc-cong-tai-viet-nam-va-yeu-cau-xay-dung-he-thong-chuan-muc-ke-toan-cong>.

Nguyễn Thị Ninh và cộng sự (2023). Research of Factors Affecting the Implementation of Vietnam Public Accounting Standards at Revenue - Generating International Journal of Scientific Research, Vol 11, Issue 03, (2023), p4666-4673. Truy cập tại: 10.18535/ijssrm/v11i03.em2.

Ngày nhận bài: 6/01/2026

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 20/1/2026

Ngày chấp nhận đăng bài: 12/2/2026

**ACCOUNTING FOR FUNDING SOURCES IN
ADMINISTRATIVE AND PUBLIC SERVICE UNITS UNDER
CIRCULAR NO. 24/2024/TT-BTC**

● TRAN THI HONG VAN

Faculty of Accounting and Auditing
University of Economics - Technology for Industries

ABSTRACT:

The promulgation of Circular No. 24/2024/TT-BTC, which provides guidance on the accounting regime for administrative and public service units, has introduced substantial changes to public sector accounting practices and contributed to the enhancement of financial management mechanisms. This study examines the current state of financial and accounting practices related to funding sources within these units under the provisions of the Circular, while identifying key limitations and their underlying causes. The analysis advances understanding of the evolving public sector accounting framework and its implications for improving the effectiveness and transparency of financial management in administrative and non-business units.

Keywords: accounting for administrative and public service organizations, funding sources, public financial management, Circular 24/2024/TT-BTC, state budget.